

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Conciliis Generalibus Approbatis Ac Reprobatis Breve Compendium.

Longo, Francesco

Romae, 1624

20. Lateranense II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10467

De Concilio Lateranensi II.

Anno
1139

Anno 1139. Pontifex Innocentius, cum ad hærefes damnandas, tum ad schismaticos reprimendos, ac deprauatos mores corrigendos, vniuersale Concilium Roma indixit; contocatis ex vniuersis Christiani Orbis partibus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliarum Ecclesiarum Prælati ad numerum mille.

Acta Concilij.

Hæretici damnantur.

Et quia ijs temporibus non schismaticorum tantum factionibus Dei Ecclesia perturbabatur, sed hæreticorum etiam nouis, ac diuersis dogmatibus oppugnabatur: ideo in hoc Lateranensi Concilio primò hæretici damnantur. Et inter

inter ceteros Petrus de Brui,
caus hærefes sunt sequentes.

Negat, paruulos infra
intelligibilem ætatē
constitutos, Christi baptis-
mate posse saluari: nec alie-
nam fidem posse illis pro-
desse, qui sua uti non pos-
sunt.

2. Templorum, vel Eccle-
siarum fabricam fieri non
debere: factas insuper sub-
ruui oportere: nec esse ne-
cessaria Christianis sacra-
toca ad orandum.

3. Cruces sacras confringi
præcipit; & succendi: quia
species illa, vel instrumen-
tum, quo Christus tam
dirè tortus, tam crudeliter
occisus est, non adoratione,
non veneratione, vel ali-
qua supplicatione digna
est: sed ad ultionem tormen-
torum, & mortis eius, om-

216 DE CONCILIO

ni dedecore dehonestanda,
gladijs concidenda, ignibus
succendenda est.

4 Non solum veritatem
corporis, & sanguinis Do-
mini quotidie, & assidue
per Sacramentum in Eccle-
sia oblatum negat; sed om-
ninò illud nihil esse, neque
Deo offerri debere decer-
nit.

5 Sacrificia, oblationes,
elemosynas, & reliqua bo-
na pro defunctis fidelibus
à viuis fidelibus facta, deri-
det; nec ea quempiam mor-
tuorum, vel in modico pos-
se iuuare affirmat.

Narrat etiam Petrus Clu-
niacensis, iure hunc hære-
ticum concrematum; cum
antea impius iste Cruces
Dominicas in vnum conge-
stas concremauerit. Cuius
etiam impias hereses secu-
ti sunt, pœnè omnes, qui
post

post illum fuerunt hæretici: ut merito hæreticorum
 parens dici possit.

Quin etiam Arnaldus de Brixia illius sectatus est errores. De quo Otho Frisingensis hæc scribit: Is studiosè à Gallijs in Italiam reuertens, religiosum habitum, quo amplius decipere posset, induit: omnia lacerans, omnia rodès, nemini parcens: Clericorum, & Episcoporum derogator, Monachorum persecutor: Laicis tantum adulans. Dicebat enim, nec Clericos proprietatem, nec Episcopos regalia: nec Monachos possessiones habentes, aliqua ratione posse saluari: cunctaque hæc Principis esse, ab eiusque beneficentia in vsum tantum Laicorum cedere oportere. Præter hæc, de Sacramento Altaris, de Baptismo paruulorum, non sanè dicitur sèssisse. Hæc Otho.

K 6

Quare

*Arnaldi de
Brixia hæ-
resis.*

*Causa con-
uocandi Cö-
cilij.*

Quare Innocentius Ponti-
fex, tum ad hæreses damnan-
das, tum ad schismaticos re-
primendos, ac deprauatos mo-
res corrigendos, prædecesso-
rum Sanctorum Pontificum
exempla secutus, vniuersale
Romæ indixit Concilium: &
conuocatis, ex vniuersis Chri-
stiani Orbis partibus Patriar-
chis, Archiepiscopis, & Episco-
pis, & aliarum Ecclesiarum
Prælati, mille circiter con-
uenere, & in Lateranensi Ec-
clesia illud celebrandum cu-
rauit. In quo hæretici dam-
nati sunt: & inter cæteros Ar-
naldus de Brixia, qui tum in
Urbe degebat. Et Petrus de
Bruis, de quibus supra & alij.
Item Petri Leonis, aliorumq.
schismaticorum Acta rescin-
duntur; & ad pristinam Eccle-
siasticam disciplinam restituē-
dam, aliqua statuuntur De-
creta, prout sequitur:

*Patres qui
ad hoc Cö-
cilium con-
uenerunt.*

*Cöcilij A.
Et.*

Ca-

*Canones huius Concilij sum-
matim sunt sequentes.*

*Concilio
Canones.*

1 **N**E quis simoniacè or-
dinetur.

2 Si quis dignitatem Ec-
clesiasticam, seu quodlibet
Sacramentum Ecclesiasti-
cum, utpote Chrisma, vel
Oleum Sanctum, Consecra-
tiones Altarium, vel Eccle-
siarum, mediante avaritia,
per pecuniam acquisierit,
honore acquisito careat, &
emptor, atque venditor, &
interuentor, nota infamiæ
percellantur.

3 A suis Episcopis excom-
municati, ab alijs suscipi
prohibentur. Qui verò ex-
communicato scienter com-
municauerit, pari litten-
tiæ teneatur obnoxius.

4 Episcopi, & Clerici in
statu mensæ, & in habitu
cor-

corporis, prout decet, sanctitatem præferant.

5. Episcoporum decedentium bona à nullo hominū diripiantur, sed ad opus Ecclesiæ, & successoris sui, in libera Oeconomi, & Clericorum permaneant potestate. Qui secus faxit, excommunicentur.

6. Qui in ordine subdiaconatus, & supra, uxores duxerint, aut concubinas habuerint, officio, atque Ecclesiastico Beneficio careant.

7. Nullus Missas præfatorum audiat, in quos uxores, vel concubinas habere cognouerint.

8. Idipsum quoque de Sanctimonialibus feminis, si, quod absit, nubere attentauerint, obseruari statuunt.

9. Monachi, & Regulares Canonici post susceptum habitum

bitum, & professionem, leges temporales, & Medicinam, gratia lucri temporalis, non addiscant.

10. Decimas Ecclesiarum, quas in usu pietatis concessas esse, Canonica demonstrat auctoritas, à Laicis possideri, Apostolica auctoritate prohibetur.

11. Omnia bona Presbyterorum, Clericorum, & Monachorum, omni tempore secura sint.

12. Tregua ab omnibus servetur.

13. Fœneratorum rapacitas damnatur. Et nisi tales resipiscant, Christiana sepultura priuentur.

17. Duella omninò fieri interdiciuntur. *Extat modò decretum Concil. Trid. sess. 25. cap. 19. ubi quatuor statuit. 1. Excommunicat omnes Imperat. Reges, Marchiones,* *Duellum interdicitur, hic est à Concil. Trid. & à Clem. 8.*

chiones, Duces, & Domi-
nos, qui in suis Terris fauor-
tatem, faciunt duelli. 2. Ex-
communicat ipso iure pa-
trinos. 3. Ipsos pugnantes:
& in pugna occisos, privat
Ecclesiastica sepultura.
4. Spectatores omnes etiam
excommunicat. Et ultimo,
extat Constitutio Clem. 8.
publicata Roma die 2. Sept.
1592. que incipit; Illius
vices.

Cap. si quis
suadente.
17. q. 4.

15 Item placuit, vt si quis
suadente Diabolo huius fa-
crilegij reatu incurrerit,
quod in Clericum, vel in
Monachum violentas ma-
nus iniecerit, anathematis
vinculo subiaceat: & nullus
Episcoporum illum præsu-
mat absoluere, nisi mortis
urgente periculo, donec A-
postolico conspectui præ-
sentetur, & eius mandatum
suscipiat.

Præ-

Hic autem animaduerte, ^{Cap. si quis}
quod Canon iste generalis est ^{Suad bre-}
ad utrumque sexum, quamuis ^{uis expli-}
dicatur, Si quis, ut notat ibi ^{catio.}
Glos. & probatur ex cap. mu-
lieres. extr. de sent. excom.

Quatuor autem in hoc Ca-
none ponuntur necessaria, ut
talis excomm. contrahatur.

Primo, ut sit manuum inie-
ctio: & per manuum inie-
ctionem intelligitur quicum- ^{Manuū}
que effectus violentus in per- ^{violenta}
sonam, vel in adhaerentia per- ^{inictio,}
sone. ut si quis aquam proj- ^{multiplex}
ciat, vel puluerem, vel sa-
liuam, per modum iniurie.
Imò, tentio violenta sine ulla
lesione est inictio manuum,
ut habetur in cap. nuper. de
sent. excommunicat. Et idem
dicendum de his, qui eripiunt
è manibus, aut corpore ali-
quid vi, aut ad frenos equi ma-
nus admouent, aut abscindunt
cingulum ephippij: aut eum.

1234. DE CONCILIO

ita furiosè persequuntur, ut cogant se precipitare in flumen, aut aliud discrimen ad se liberandum pati, secundum communem text. Nau. in Manuali. cap. 27. num. 77. per text. in d. cap. nuper. S. nos igitur. de sent. excom.

2. Debet esse violenta, ad excludendū casum nā quādo est casualis, etiam si sit homicidium, immò fiat cum peccato mortali, quia forsā non est adhibita diligentia, non inducit hanc excommunicationem, quia non est violenta, aut iniuriosa iniectio.

3. Debet esse suadente Diabolo, idest, notabilis, ita ut sit peccatum mortale, pro solo enim mortali peccato, excommunicatio maior fulminatur ut habetur 1. q. 3. cap. nemo.

4. Debet esse facta in Clericum, vel in Monachum. Et per Clericum intelligimus etiam,

ziam, qui solam habet primam
 tonsuram. cap. cum contin-
 gat. de atat & qualitat. Immo
 etiam si coniugatus sit, gau-
 det privilegio huius Canonis,
 dummodo tonsuram, & habi-
 tum ferat, & cum virgine cō-
 iugaverit. cap. 1. de Cler. cōiug.
 in 6. Hodie verò per Conci-
 lium Trid. sess. 23. cap. 6. re-
 quiritur ulterius, quòd ali-
 cuius Ecclesie servitio, vel
 ministerio ab Episcopo deputa-
 tus, Ecclesie deseruiat. Per
 Monachum autem intelli-
 mus Monachos, & regulares
 professos, & conuersos eorum.
 cap. non dabium. de sent. ex-
 com. & Monachas, & earum
 conuersas. cap. de monial. de
 sent. excom. Immo nouitios, &
 nouitias. cap. religioso. de sent.
 excom. in 6. Similiter & Fra-
 tres Tertij Ordinis S. Fran-
 cis, vel S. Domini, qui gre-
 gatis viuunt, & habitum
 por-

109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200

portant religiosum. Secundū
 Rot. in decis. antiq. 332. in fi-
 ne. Idem dic de heremitis ali-
 cui Regule, vel Superiori su-
 biectis. Syluest. ver. Heremi-
 ta. num. 2. Idem etiam dicen-
 dum de illis, qui se, & sua
 obtulerunt cum delatione ha-
 bitus. Sylu. ver. Ecclesia. 1.
 num. 6. vers. Ad idem. Et
 de militibus S. Ioannis Hie-
 rosolymitani, Sylu. ubi supra
 Et secundum Felinum in cap.
 à nobis. 2. num. 4. de sent. ex-
 com. priuilegium hoc habet lo-
 cum, tum si percutiantur vi-
 ui, tum etiam si mortui.

Clerici per-
 cussor in
 multis ca-
 sibus excu-
 santur.

In multis autem clerico-
 rum percussores excusantur.
 1. quando percussio facta est
 ioco. 2. quando fit fortuito. 3.
 ad repellendam vim sibi à cle-
 rico factam. 4. quando inue-
 nit Clericū in fragrāti cōcubē-
 tem cum uxore, matre, sorore,
 vel filia: non autem cum alijs.

Præ

LATERANEN. II. 237

Præterea in hoc cap. statuitur, ut qui ad Ecclesiam, vel cœmeterium confugerint, inde per vim non extrahantur sub pœna excommunic.

Confugiētes, ad Ecclesiam, vel ad Cœmeteria, p vim non extrahantur.

Circa hoc decretum, nota quod in cap. inter alia de immunit. Eccles. & l. presenti. C. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt, cautū est ne liber homo, quantumcunque malefactor confugiens ad Ecclesiā, inde vi abducatur: nec morte, vel pœna corporis pro delicto puniatur, sed ab Ecclesia defendatur. Excipiuntur tamē latrones publici, hoc est, qui palām, & publice prædantur, vel publicas vias obsident, vel castra tenent, ut transeuntes spolient. Item nocturni depopulatores agrorum. Item qui in Cœmeterio, vel Ecclesia committunt delictum enorme, quale est homicidium, spe immunitatis

Eccle-

Ecclesiastica cap. immunitatem. de immunit. Eccles.

Talibus autem ad Ecclesiam sic confugientibus Rectores Ecclesiarum debent servare vitam, & membra, & tutos eos efficere ab omni corporis tormento, siue pœna corporali, c. reum, & c. id constitui- mus. 17. q. 4. Et non possunt illos Iudici petenti reddere, nisi ille idoneam præstiterit cautionem, videlicet iurando, se illum non puniturum. Item defendendi sunt tales ab Ecclesia contra Iudicem secularẽ, non solum conan- tem illum abducere, sed etiam ob- sidentem Ecclesiam, vel dene- gantem illi, aut requiem, aut victum, aut vestes con- iunctas, aut aliquo alio modo vexantem. l. presentis. supra citata.

Iudices seculares contraue- nientes, iure civili, sunt rei
crimi-

criminis laesa Maiestatis, & ultimo supplicio puniendi. l. 2. & l. presenti. C. de his, qui ad Ecclesiam confug. Iure vero Canonico talis Iudex excommunicari debet, & poena pecuniaria mulctari, & ad publicam poenitentiam adigi: nec ad communionem admitti, nisi restituat eum, quem per vim extraxit, cap. nullus. cap. si quis contumax. cap. quisque. 17. q. 4.

Iudices con-
trauenien-
tes Ciuili,
& Cano-
nicc iure
mulctan-
tur.

Pro hac eadem immunitate vide Constitut. Gregorij XIV. que incipit: Cum alias. Pro cuius Const. declaratione, vide Germonium in tract. de immunit. Eccl.

Alii canones sequuntur usque ad XXX. qui ad mores spectant Ecclesiasticorum, & consulto omittuntur.

Papa ut et
gatur du
partes elie
gentium-
concordare
debent, alio
quin ele-
ctio nulla.

De